

НОВА ЗОРЯ

4. WARSZAWA

Biblioteka Narodowa
Minist. Oświaty

РЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ХРИСТІАНСЬКОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ

Виходить два рази тижнево: в четвер на 4 ст. під неділю на 3 ст. || Передплата в краю: 1/4-річно 6 зол. місячно 2 зол. За кордоном 1,4-річно 10 зол. амер. доляр. — Ціна числа 5 сот — Конто П. Ш.: Краків 405.867.
АДРЕСА: Нова Зоря Львів, ул. Кльонівича ч. 8. П. пов. — Телефон 4—48.

Боротьба за Балтійське Море

Море — се жерело життєдайної сили великих народів.

Одно з найважливіших для Європи морів се Балтійське, бо над ним положені землі двох найбільших держав Європи: Німеччини й Росії. Обидві ті держави тепер безсильні. І Балтійське Море стало тереном конкуренції двох інших великих держав, котрі над ним не мають ніяких посілостей, але мають союзників і залежні від себе малі державки.

Тепер Англія і Франція суперничать на тім морі.

Сего літа відбулися знов візити англійської флотії у пристанях Балтійського Моря. Друга флотія англійських кружляків і шеста флотія т. зв. нищителів відвідала Гельсінгфорс, Ригу, Лібаву, Мемель, Данціг, Реваль, Копенгагу, Осло, Марсанд, Царберг і Гальмстадт. Значить поминала пристані російські і німецькі (Данціг рахується самостійною державкою).

Англія опирається над Балтійським Морем головню на Данцігу й малих балтійських державках. Цілі її — економічні, політичні й мілітарно головню звернені проти Росії й далі проти Німеччини на тім морю. Поїздки її флотії мають на цілі наглядно пригадувати надбалтійським державам силу Англії. Вже сьогодні Англія може уважати Балтик як свого рода своє mare clausum, бо нема тепер над тим морем ніякої іншої сили, котра могла б з нею конкурувати.

Поруч Англії на Балтійським Морі також Франція, оперта головню на Польщу. Ціль Франції на Балтику майже виключно мілітарна: вона хоче утворити міцну греблю між Росією й Німеччиною, щоб на тій греблі могла оперувати в часі війни. Так Англії як і Франції залежить на тім, щоб надбалтійські держави творили на тім морі свої сили, котрі самі очевидно будуть за слабкі, щоб там дуже заважати, але в звязку з ними можна буде елімінувати вплив Німеччини й Росії на тім морі. Швеція й Данія, колись „сторожі і ключники“ Балтійського Моря, тепер ослаблені соціалістичними мрійниками, мусять безчинно придивлятися всему, що діється на тім морі.

В зовсім подібнім положенню опинилася й Німеччина і головню з тої самої причини: вона не використовує тепер навіть тої можности до скріплення себе на тім морі, яке їй дає останній важкий для неї мир. Найсильніша урядова партія Німеччини, соціалдемократія, поставила напр. як одно зі своїх домагань — счеркнення першої рати на будагові панційного кружляка, щоб мати будагові панції для виборчої агітації: „Ми, мовляв, не хочемо накладати тягару на бідний народ“. Таким чином та партія для особистих мандатових користей своїх агітаторів ослаблює свою Батьківщину в найболючішій місці й

отверто працює на хосен Англії й Франції.

Мудріша під тим оглядом правляча партія Росії — большевицька. Одначе вона, довівши всю державу до безпримірної економічної слабости, не має фінансової сили, щоб на Балтику поставити відповідну флотію.

На прикладі гри сил на Балтійським Морі показується як краще не мож, як одна сила може в самім корні підняти навіть далеким державам, бути панамі моря.

Протест робітників

Большевицький орган „Одесский Известия“ містить отсей лист з підписами 42 робітників з фабрики Марти:

„В неділю рано зустрів ми на вулиці піонерську організацію металістів. На переді йшов хлопчина, одягнений як священник і вимахував хрестом на посьміховисько оточення. Ми нисше підписані робітники звертаємо на те Вашу увагу і просимо, щоб Ви були ласкаві написати в Вашій газеті, що протестуємо проти такого хуліганства. Можете собі провадити пропаганду проти релігії, але серед дорослих, а дітей лишити в спокою. Коли не хочете, щоби священники вчили дітей релігії, то й самі не пхайте дітям до голови нічого проти релігії. Коли діти доростуть, нехай тоді самі рішають про те, чи вірити. Діти такі тепер розпушені і свавільні, що хочби їх щось удержувало в карности. А то, що вони ходять з хрестом на сміх, не є ніяка наука, ні відповідна сніт, тільки зніття й розпуста. Діти стануть цілковитими розбійниками... Коли дальше так буде, то ми своїх дітей позабираємо зі школи, бо там тільки дурниці пакують їм до голови, а вони вертають до дому й хулять Бога та не шанують ні батька, ні матері...“

Так протестує під страсним гнетом фабричне робітництво України проти заражування дітей безбожністю. А у нас, на галицькій землі, хоч нема ще примусу безбожності виховання, не видко протесту народа проти таких органів, як „Громадський Голос“, де саме тепер печатаються богохульства й висмівання релігії Гавлічком Боровським. Прийде колись кара на ті доми, куди заходить така газета — кара тяжка: в зіпсуттю молодіжи й поневірці родичів, котрі допусканням такої преси до своїх домів нищать мораль своїх дітей.

На се слід звернути увагу народа — спокійно й без визивання, але ясно і постійно.

Політичний огляд

(Історичний день у Парижі. — Келлогівський пакт та галицько-українська політика. — Сенатор Шелухин за петрифікацією большевицького режиму. Valdemar ante portas s-ti Georgii Le. poliensis)

Львів, 27. серпня 1928.

Сьогодні історичний день всесвітнього значіння. В Парижі підписують заступники 15-ти держав, з Зєдиненими Державами П. А. на чолі, противоєнний пакт, що жерейде до історії під іменем його ініціатора і творця, американського секретаря закордонних справ Келлога. В сій саме американській участі лежить, хто знає, чи не найважливіша прикмета трактату. Америка, як відомо, систематично відтягалася від загальних збірних акцій і зобовязань: прим: не ратифікувала мирових трактатів 1919—1920, ані не приступила до Союзу Народів, утвореного саме її президентом Вільсоном. Сим разом инакше: Америка вперше буде себе почувати морально зобовязаною й інтересованою подіями в Європі. Формально беручи, воно може вийти инакше. Новопідписаний пакт мусить бути ще ратифікований кожною інтересованою державою, одначе годі думати, щоб Америка сим разом знов відпекалася своєї дитини. Досить, що отся участь Америки причинить новому пактові багато поваги й успішности, відбираючи ріжним іншим учасникам згоди охоту легкодушно ломати те моральне зобовязання — не уживати війни як засобу політики — яке сей пакт накладає всім контрагентам. А їх не буде тільки 15, як мають бути запрошені до додаткового підписання й усі інші держави, не виключаючи, здається, і СССР.

Очевидно, булоб наївно вірити, що Келлогівський пакт робить уже всяку війну неможливою. І сам творець його так не думав. Бувають такі міжнародні ситуації, коли жадний моральний авторитет не всіли розвизати суперечностей інтересів, ані божевільних довести до розуму; такі обставини певно повторяться у майбутньому, а з ними й „ультіма раціо“ — війна. Всетаки не можна знов легковажити собі нової ситуації, а ще менше глузувати собі з осіб сей драми, як то люблять наші „також-журналісти“.

Взагалі, противоєнний пакт важний не так може своїми сподіваними наслідками — сильним обмеженням воєнних можливостей — як більше своїми причинами. Се вони, ті причини, що довели до нього, є на якийсь час найкращою гарантією його успіху й авторитету. Які се причини? Отсе глибоке, стихійне бажання миру, що обхопило й опановує весь світ. Не тільки страхіття і соціально-економічні наслідки минулої війни не перестали переймати людей жахом; перспективи майбутньої війни — технічної, підводної, воздушної, хемічної, газовой — підіймає сей жах до квадрату. Отсей настрої мира „за всяку ціну“ так сьогодні поширений і сильний, що він

СОРОЧКИ ІВАН РІДЛЬ
Львів
МУЖЕСЬКІ
вулиця Академічна 2.
267 17—306

„ОЛЬКА“

245 14-30

ОДИНОКИЙ СПЕЦІАЛЬНИЙ МАГАЗИН трикотажів.
Продає найтревальші СВЕТЕРИ, ТРИКОТИ, ПАНЧОХИ,
РУКАВИЧКИ, СКАРПЕТКИ по цінах гуртових.

Львів, — Ринок 35
(біля „Нар. Торговлі“).

ПОЛІТИЧНІ ВІСТКИ

ЮГОСЛАВІЯ. Усувають Болгарів із Београду. Правительство завізвало болгарських емігрантів, що живуть у Београді, щоб як найскоріш кинули столицю. На місце побуту для них визначили місцевість Велике Бескерг у Войводині.

ТУРЕЧЧИНА. Політичне подружжя? В зв'язку з виїздом турецького диктатора Кемалі-паша до столиці Афганістану, розійшлися чутки, що Кемалі-паша старастя о руку наймолодшої сестри короля Аманулли, Кубраїя. Ангорські часописи дементують ці вісті заявляючи, що подорож турецького прем'єра має виключно політичний характер.

Наради конгресу міжпарламентарної унії відбуваються в Берліні, у великій залі Райхстагу, при співучасті делегатів Української Парламентарної Репрезентації в особах послів др. Левицького Дмитра і Луцького Остапа. Польські часописи поширюють алярмові вісти, що українська делегация колись буде серед поодиноких чужосторонніх делегаций брошурки і летючки, в котрих нападається на Польщу.

Підписання пакту Келлога відбулося серед торжественних церемоній у Парижі 27-го м. Підписували противоєнний пакт в такій брідж: Штреземан, Келлог, Гіманс, Бріан, Мекензі Кінг, Мек Лечлен, Парсміц, Косгрейв, Мансоні, Угіта, Залеський і Бенеш. Бріан виголосив принагідну промову, після чого міністри пішли на „чай“ уладжений Бріаном. За згодою Келлога запрошено до підписання пакту Совіти і Китай. В Англії відбулися з приводу підписання противоєнного пакту благодарні богослуження.

Знова замах на Муссолінія, цим разом підчас великих маневрів біля Монте Ферлато, в яких брав участь теж італійський король. Знайдено в доколичних місцевостях 17 бомб, котрі як виявилось були недавно підложени.

Арешти серед комуністів у Варшаві переправила поліція підчас ревізії в 144 домівках, де гуртується комуністична молодь. Знайдено багато „бібули“ та замкнено в тюрмах 60 осіб.

Філіппіни на новім шляху. Стімсон, б. міністер війни в Америці, тепер губернатор Філіппін, отворив філіппінський парламент у Манілі такою промовою: Ся країна зацопана тією кожним оглядом. Населення не має навіть найпримітивніших вигод. Тимчасом Філіппіни від століть належать до Заходу, а не до Сходу. Дурне єсть балакання про поневолення Філіппін американським капіталом. Навпаки — тут замало того капіталу і тому власне так зле. Тут треба вложити значний капітал, щоб привезти машини й укультивувати край. Тому 1½ сотки літ Америка була точно в такій самій ситуації: мала великі скарби в землі, але не мала капіталу, щоб отворити ті скарби. Отже що зробила? Позичила капіталу в Європі й сьогодні доробилася ним тай являється могутною землею. Філіппінці говорять про політичну незалежність, але се мрія, коли наперед нема економічної основи для незалежності. Насамперед треба тут так змодернізувати закон, щоб позичаючи гроші мали певність, що не втратять їх. Тоді сюди напливуть капітали, а з ними повстане й економічна сила сї землі. Тоді як доробитесь, думайте й про політичну силу. Скінчив зазивом, щоб парламент ухвалив нові закони.

Присилайте передплату!

НОВИНКИ

— Як конали невинні? Засуджених у процесі інженірів у Москві розстрілювали серед таких обставин: Їх зібрали на ніч в одній келії. Досвіта увійшли до тої келії 4 чекісти, а 10 иньших ждало при дверях. Засудженим на смерть казали встати і вийти з келії без річей. Вони зараз зрозуміли, куди їх поведуть. Інж. Крижановський розплакався. Будний і Юсевич майже втратили притомність. Найспокойніше поводився Горленський. Оден Бояринов ляв чрезвичайку останними словами. Всіх їх розстріляли в льохах чрезвичайки на Лубяній в Москві. Вся неперекуплена преса пише, що се люде невинні.

— Більшовицька яса в честь короля. Вперше в історії Радянщини военний корабель дав привітну ясу (сальву) в честь короля. А саме радянський корабель „Аврора“ в пристані Осльо в честь норвеського короля й норвеського стягу віддав привітний королівський стріл.

— Мадяре урядили виставу образів Карпат від 16. століття почавши. Образи ці дали зі своїх музеїв. Їх ше досі ніде образ не показували. Між малярами тих образів було багато Німців, рідко лучається словянське назвиско, як пр. Меднянський.

— Наука в мертвій мові відбувалася в школі Хетитів 1000 р. до Хр., а саме в тоді вже давно замерлій сумерійській мові. Робили це мабуть із релігійних зглядів, бо релігійні тексти списані сумерійською мовою. Попри це вчили там також вавилонської мови, що була тоді світовою мовою.

Канада має тепер около 22.000 промислових підприємств з капіталом 3.800 мільонів дол. Вони річно продукують товари вартости около трьох мільярдів дол. На першій місци стоїть промисл паперовий, далі: млинський, мясний, деревний, автомобілевий, гумовий, бавовняний, електричний і и. В продукції рільних машин зачинає Канада успішно конкурувати навіть з Німеччиною.

ОГОЛОШЕННЯ

В прив. учит. жін. Семинарії СС. Василіянок в Дрогобичі іспити вступаю на I, II, III і IV. курсе відбудуться додатково на днях 30, 31. VIII і 1. IX. н. р. Зголошення щоденно в канцелярії Семинарії устно або письменно. 301 2-3

ПОДЯКА.

Вп. ПП. Артистам-малярам Севериновим Борачкови і Йосифови Яреми за стильове і прегарне розмальовання церкви в Клебанівці сердечне Спаси Біг.

о. Теофіль Копистянський
296 3 3 декан і парох в Клебанівці.

Др. Г. БРУХНАЛЬСЬКИЙ

стоматолог-дентист
ординує в недугах устної ями і зубів
в липні і серпні як передтм
Львів, вул. Галицька 19, II пов. 13-20

МАГАЗИН і РОБІТНЯ
всякого рода **ФУТЕР**
Єлисавети СОЛІК (вдови І. Солика)
Львів, тільки ул. Собеського 4. 1-10

ПОРУЧАЄМО НОВО ВІДЧИНЕНУ
ФОТОГРАФІЧНУ РОБІТНЮ
„ДОРА“ ЛЬВІВ,
Словацького 2. 2-20

ПАРОХІЯЛЬНІ БІБЛІОТЕКИ НА СПЛАТИ.

I-ша бібл. — 57 книжок за 60 зод. платних у 3-місяч. ратах; II-га бібл. — 105 книжок за 150 зод. пл. у 4 ратах, при чім перша рата 60 зод., проч. р. по 30 зод. Перша бібл. надається для сільських, друга для міських парох. бібліотек. Усі книжки відповідно дбрані й певні щодо змісту. В переплеті I. бібл. 100 зод., II. бібл. 220 зод. — Замість готівки приймаємо також векслі 3-4 місячні; дочислюємо тоді ще есконт. Замовляти: „Добра Книжка“ — Львів — Lwów, skr. p. 11. 294 3-50

„ТРИКОТАРНЯ“

Перша укр. робітня волічкових виробів

МЕЛЬНИК ОЛЬГИ

305 Львів, Косцюшка 3/1. 1-6

Продає і приймає замовлення на нові волічкові річи. — Перерабляє старі. — Підрабляє панчохи і скарпетки. — Роботу виконує солідно!

Робітня годинникарсько-ювілерська

КАРОЛЯ ГАСЕВСЬКОГО

у Львові, вул. Сикстуська ч. 31.

в годівню на дію

виконує всякі роботи о 40%

298 дешевше як всюди під гарантією. 2-10

ФУТРА дамські і мужеські

гарнітури і верхи до футер
303 поручає 1-8

МАГАЗИН ФУТЕР

Ст. СОЦКІ Львів, Академічна 3.
Приймає футра до переходу на літо.

Фабрика ПИЛЬНИКІВ Г. МОНЧИНСЬКИЙ

Львів, вул. Волинська 25, тел. 20 18, станія зал.: Львів-Підзамче. Приймає ПИЛЬНИКИ до наскання і замовлення на нові. 282 8-25

КАНДИДАТИ НА ШОФЕРІВ

записуються тільки на найдучші, урядово уповажені

КУРСИ САМОЇЗДОВИХ КЕРМАНІЧІВ

:: :: А. ГАЙЛІНГЕР, ЛЬВІВ, КОПЕРНИКА 16. :: ::

Школа найліпших шоферів — заповнений найкращий успіх. Розом 165 зод. на рати. Найбільші майстерні. Новітні самоїзди. Визначні фахівці. Пишіть за інформаціями й проспектами. Висіть щодня. 274 12-12

Найтревальші ПАНЧОХИ, СКАРПЕТКИ

ПФАУ, Львів, РИНОК 19.

246 б найдешевше, бо вхід через сінн. 22-50

МОТОРИ

бензиново-нафтові

для сільських господарств
:: та дрібного промислу ::

продає по конкуренційних цінах
і на дуже догідних умовах

Фірма РЕЗЕТКА

Львів, ул. Словацького 2.

286 7-20